

stere, quia Verba consecrationis diriguntur ad materiam præsentem; & idè nulla mora est permittibilis inter materiam, & formam.

DECISIO VII.

ARGUMENTUM.

Dilatatio quanta esse possit absolutionis in confessione? Nec non Unctio inter se in Extrema Unctionis Sacramento?

SUMMARIUM.

- 1 Dilatio inter confessionem, & absolutionem quanta possit esse?
- 2 Pœnitentia Sacramentum datur per modum iudicii.
- 3 Extrema Unctio an interrumpi possit ob consistendum ab infirmo aliquod peccatum?
- 4 Confessiones aliquorum cur sint prolaxæ?
- 5 Extrema Unctio non completa, quando repetenda Unctio jam factæ?
- 6 Extremæ Unctionis quot unctioes sint de essentia Sacramenti?
- 7 Unctioes omnium sensuum an sint de essentia Sacramenti?
- 8 Unctioes omisse quando supplendæ in Extrema Unctione?
- 9 Statim significat modicum intervallum temporis.
- 10 Si dictio est conditionalis.

Parochus, audita prolata confessione Lucii in Ecclesia, quia centene persone Sacram. Communione operiebantur, rogat Lucium expectare aliquantulum, satingue vadit, populum communicat, & successit Missam celebrat. Dein reversus ad sedem confessionalem Lucio murmuranti ob moram, Pœnitentiam illi injungit, & Sacramentalem absolutionem impendit. Queritur, an validè?

Resolutio superioris Quæsti fuit mater decisionis hujus casus: quilibet enim ex DD. infractandis respondit, validè fuisse Lucium absolutum à Parocho, ea ratione, quia Sacramentum Pœnitentiæ administratur ad instar Iudiciorum, in quibus inter accusationem delicti, & sententiam fluit non breve tempus. Idcirco potuit Parochus absolvere Lucium, cuius confessionem audiverat ante communionem populi, & celebrationem Missæ; supposito tamen, quod integrè fuerit confessus, & sufficienter dispositus per dolorem, & propositum emendandi; ut in puncto ferunt Layman d. lib. 5. trañ. 2. cap. 7. num. 8. Verf. Quamobrem. Bulembaum lib. 6. de Sacram. in gen. cap. 1. trañ. 1. dub. 2. resol. 2. Possesivus de Pœnitent. cap. 7. qu. 46. Volpi d. resol. 147. & resol. 168. Gobat d. trañ. 1. num. 33. & 34. & Tamburin. de Triplici Jure lib. 1. de Sacram. in gen. cap. 1. §. 1. num. 5. & 6. At non idem dicendum venit in sequenti Casu.

Moribundus dum extrema unctioe roboratur à Parocho, oculis, naribus, & ore inunctis, rogat Parochum, ut duo peccata mortalia, de quibus tunc recedatur, aufcultet, & absolvat. Morem gerit Pastor; subinde prosequitur reliquis membrorum unctioes; Quæritur, an ritè, & ritè agat?

Ad hujus casus resolutionem reperi Theologos Morales concordantes, ac discordes simul. Concordant in eo, quod si brevis morula intercesserit in audiendis, ac absolvendis illis duobus peccatis, Parochus egit ritè, ac rectè prosequendo reliquis unctioes breviter interruptio non videtur officere morali continuationi illius sacre functionis. At discordes sunt: etò quod ille infirmus accusando se de duobus illis peccatis protraxisset tempus in unam, vel plu-

res horas, ut sæpè sæpiùs occurrere solet, & testes sunt, quos audire confessiones penitentium non piget; siquidem vel ex multiplicitate circumstantiarum, vel ex difficili materia contractuum, negotiorum; vel ex scrupulositate conscientis, aut ex difficultate in se explicando; duo peccata, quæ duobus verbis possent manifestari, apta sunt, duas, & tres horas absorbere, antequam Confessarius intelligat, an sit obligatio restituendi, vel pecuniam, vel famam, vel aliquid grave injungendum ante absolutionem. Igitur supposita hac prolixitate, & diuturnitate temporis, & unius, aut plurium horarum post collatas præcedentes unctioes, sunt discordes in reliquis unctioibus conferendis Doctores tripliciter; siquidem

Prima eorum opinio est, ut Parochus debeat iterum repetere præcedentes unctioes cum suis formis, & prosequendo conferre post illas, etiam alias nondum datas, juxta doctrinam Tamburini, de triplici Jure lib. 1. cap. 1. §. 1. num. 7. & 8. quem citat, & prosequitur Gobat trañ. 8. num. 878. ea ratione, quia hoc Sacramentum ex communione sententia perficitur solum in ultima Unctioe; ac proinde nimium distaret à se invicem partes ejusdem Sacramenti. Hæc sunt Verba Gobati.

Secunda est opinio, quod iste Parochus, etiam post longam interpositam moram, non debeat repetere primas Unctioes, sed tantummodò addere illas, quas priùs non fecerat; & hoc auctoritate Bonacinæ scribentis, si Parochus morie, aut morbo, aliove impedimento corripitur, dum ungit, ita ut nequeat Sacramentum inchoatum perficere, reliquis partes inungendas esse ab alio sacerdote presente, aut aliunde vocato; partes verò unctas non esse iterum ungendas. Hæc sunt verba Bonacinæ tom. 1. de Sacram. Extrem. Unctio. disp. 7. quæst. unic. punct. 4. num. 9. ubi citat Alpa Mediolanensis Ecclesie tom. 1. part. 4. De Sacram. Extrem. Unctio. pag. 542. Verf. Si eger. Possive. De offic. cur. cap. 9. num. 9. S. Thom. in 4. dist. 23. quæst. 1. art. 1. quæstion. 2. ad 3. & ibi Sotus. Et idem docuit Angelicus Doctor in supplem. qu. 29. art. 2. ad 3. Sylvest. Verb. Unctio extrema num. 4. in fin. Reginaldus lib. 28. cap. 18. num. 62. & Barbosa de Parocho cap. 32. num. 8.

Tertia verò est opinio, Parochum illum, post longam moram, non debere prosequi reliquis membrorum unctioes; siquidem in prioribus antea factis fuit completum Sacramentum Extremæ Unctiois, quod subsistit in unctioe unius sensus tantum; ut tenent plures DD. apud Suarez tom. 4. in 3. part. disp. 40. sect. 2. & Bellarm. libr. de Extrem. Unctio. cap. 10. quos citat Tamburin. de triplici Jure lib. 6. cap. 1. §. 2. num. 1. & pluribus probat Gobatus d. trañ. 8. num. 799. ac Diana allegans plurimos tom. 8. trañ. 1. resol. 21. quæ reperitur in Coordinato tom. 1. trañ. 1. ref. 60.

Igitur ex his tribus opinionibus, quæ verior quæ eligenda? non videtur ita facilis resolutio. Ideò sciendum, maximam esse alterationem inter Thomistas, & inter Scotistas, circa essentiam Sacramenti Extremæ Unctiois, in quot Unctioibus consistat? Nam sequaces doctrinæ S. Thomæ volunt, unctioes omnium quinque sensuum, visus, auditus, gustus, odoratus, & tactus esse de essentia Sacramenti, ut probare conatur Gonet d. tom. 5. trañ. 6. disp. 1. num. 30. Volpi resol. 77. num. 5. & 6. & aliis Moralistas omissis, Candidus in Specul. Moral. disquisit. 51. artic. 7. à num. 5. & seqq. qui omnes autumant, gratiam per hoc Sacramentum non conferri, nisi in ultima, & quinta unctioe. E contra Scoti doctrinæ adherentes in 4. Sent. dist. 23. quæst. Unic. sub D. firmiter tenent, non esse de necessitate Sacramenti supradictas omnes quinque sensuum unctioes; sed tantum de necessitate Præcepti; ac propterea legitimo subsistente impedimento, minores numero, ac etiam unam tantum sufficere ad gratiam obtinendam, & in una sola posse compleri Sacramentum; ut tenet Becan. de Sacram. cap. 25. qu. 7. num. 6. quem citat, & sequitur Cottonius in suis Controvers. illustr. libr. 2. controv. 15. à num. 18. & seqq. Plurimi apud Diana d. part. 8. trañ. 1. resol. 21. & part. 10. trañ. 12. resol. 31. & novissimè Eminent. Cardinalis de Laurea in 4. Sent. d. tom. 3. disp. 11. art. 4. num. 40. & art. 9. num. 129. ubi sic loquitur: Omnes Unctioes, quæ applicandæ erunt alicui infirmo indeterminate, sive una, sive plures, vel septem, vel duodecim, sufficientes ad completandum Sacramentum; si quæ in se possint causatur ejus effectus. Ac proinde undecumque oriatur diminutio numeri, seu complementi unctiois, sive ex deficientia infirmi, sive ex libito Ministri nolentis omnes perficere, sive ex alio impedimento, Unctioes, quæ præcedunt, sunt Sacramentum. Ita quod, ut uno verbo dicam, non due, tres, quinque, aut duodecim numero unctioes sunt à Deo institutæ in Sacramentum; sed illa, vel illæ, quæ in una infirmate eidem homini sunt. Quocumque ergo adveniat casus, & impedimento, ut omnes fiant, intelligitur completum Sacramentum per præcedentem.

Qui promissit ff. de Cond. indeb. Rota part. 7. sec. decif. 77. num. 3. qua deficiente non est procedendum ad disposita; & idè sensus est Actorum Mediolanensium, non esse amplius dandas reliquas Unctioes, si statim dari non poterint; ea ratione, quia, ubi morula intervenit, est una, & eadem moralis administratio Sacramenti; sed ubi intrat unius horæ, vel plurium distantia, non potest amplius dici una, & eadem administratio, & cum priores Unctioes cum suis formis ritè & rectè datæ non possint stare in pendenti, & sine effectu, operantur virtutem Sacramenti tamquam essentialiter in ipsis completi; & sic non est ulterius inungendus infirmus. Quare si Parochus de quo in casu, brevi morula, audivit ea duo peccata, & absolvit, bene fecit dando reliquis unctioes; at si moratus fuerit per horam circiter, vel ultra, malè egit, prosequendo unctioes, quia in primis Sacramentum obtinuerat suum complementum. Illud tamen non omnittendum pro praxi, quòd in tali casu, (nisi infirmus esset in extremis, & nullum vitæ spem de eo promitti posset) deberet Parochus eidem infirmo actum contritionis suggerere; & administrationem Sacramenti Extremæ Unctiois jam cœptæ continuare, ac perficere per omnes Unctioes, à quibus citò se expediat; & deinde peccatorum obliturum confessionem audire.

DECISIO VIII.

ARGUMENTUM.

Breviter, sed clarè docetur, variari posse formam Sacramentorum octo modis; & quæ variatio ob sit valori Sacramenti? Verba formæ corde, seu mente tantum prolata, non faciunt Sacramentum.

SUMMARIUM.

- 1 Forma variatio quando destruat Sacramentum?
- 2 Forma Variatio octo modis fieri potest. Et quibus?
- 3 Forma Verba solo corde prolata an faciant Sacramentum?

Successivè fas est declarare, quæ Variatio formæ noceat valori Sacramentorum. Circa quod Quæsitum plurimos Doctores reperio respondisse, illam formæ variationem nocere Sacramentorum valori, quæ mutat sensum, quem Christus voluit exprimi per verba formæ. S. Thom. 3. part. qu. 60. art. 8. in corp. Gobat trañ. 2. num. 75. Bonac. tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 2. punct. 1. num. 17. Cotton. lib. 2. controv. prima cap. 1. num. 25. & Eminent. Card. de Laurea in 4. Sent. tom. 1. disp. 2. num. 38. & 60.

Alii verò diffusiùs explicant, Variationem formæ posse contingere octo modis; videlicet: 1. Additione. 2. Detractione. 3. Depravatione. 4. Transpositione. 5. Interruptione. 6. Substitutione æquivalentium. 7. Corruptione balbutiendo. 8. Repetitione verborum.

1. Additione; ut Ego te baptizo in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & Beato Mariæ Virginis, ac omnium Sanctorum, & hanc non officere valori Sacramenti, si minister additionem ponat ex devotione tantum; officere verò, si credat eam necessariam, docent S. Thom. d. p. 3. q. 60. art. 8. Marchant. in resol. Pastor. de Sacram. trañ. 1. cap. 2. Verf. alia 2. & Gobatus alios referens d. trañ. 2. num. 94.

2. Detractione; Ut ego te baptizo in Nomine Patris, Filii, Spiritus Sancti. Nam detractio conjunctivæ ET, non immutat sensum substantialem formæ,

Attentè igitur doctrina præclarissimi hujus luminaris Catholicæ Ecclesiæ, prævalere debet tertia ex relatis opinionibus, & resolvendum, non debuisse Parochum post longam (ut ex supposito) moram, ad alias unctioes manum admovere; quippe ob legitimum impedimentum audiendi confessionem peccatorum illius infirmi, completum censetur Sacramentum Extremæ Unctiois in præcedentibus Unctioibus.

Neque obstant auctoritates, aut rationes primæ, & secundæ opinionis.

Non primæ, quia, ut didimus est, verius est, hoc Sacramentum Extremæ Unctiois non habere determinatum numerum Unctiois pro sui validitate; sed omnes Unctioes sunt de integritate; & si deficiant aliquæ ob aliquid impedimentum, essentia Sacramenti subsistit in illis Unctioibus, sive pluribus, sive una, quæ cum suis formis datæ sunt; non enim admittunt Scottis, quod fructus, & effectus hujus Sacramenti esse in pendenti, quæ ad ultimam ex quinque Unctioibus, ut doctissimè disputat, & concludit Emin. Cardin. de Laurea d. tom. 3. disp. 11. art. 9. per tot.

Non secundæ opinionis Auctoritates movent, quia intelligendæ sunt de supplemento Unctiois, dando ab alio sacerdote, si primus moriatur, aut morbo corripitur in actu ministrandi hoc Sacramentum, quando ibi alius Sacerdos adest, vel parva interposita mora potest currere; secus autem si post longum tempus; & idè benignus lector observet verba Actorum Mediolanensium à Divo Carolo Borromeo Præsule enarrata; quæ supponunt,

reliquas Unctioes absque mora dari posse per alium Sacerdotem; sunt enim ita: Ad Medial. part. 4. illustr. Extrem. Unct. pag. 542. col. 2. Rursus, si aliquid undecumque acciderit, ipsum Parochum, dum ungit, præ virium imbecillitate, aliove casu defecere; alius Sacerdos, si presens fuerit, aut aliunde statim evocatus, reliquis partes, quas ille non unxit, ungeri ritè perget; unctas autem demò non unget. Igitur vice verita: si alius Sacerdos presens non aderit, aut aliunde non statim evocatus, minimè debet ungeri reliquis partes; ly enim statim significat modicum temporis intervallum. Fagnan. in cap. Qualiter num. 45. de Cleric. non resist. Barbosa de Divisionib. d. Verb. dist. 384. num. 1. Et non sine magna advertentia loquuntur Acta Mediolanensia per dictionem illam SI, dicendo alius Sacerdos si presens aderit, siquidem dictio SI est conditionalis. I.

mæ, & sic non nocet valori baptisimi, ut fortiter tenet Comitulus lib. 1. resp. Moral. quest. 9. Toletus de Sacrament. Baptisim. lib. 2. cap. 19. num. 2. quamvis aliqui contrarium sentiant apud Dianam par. 2. trañ. 1. s. 7. refol. 47. residente in Coord. tom. 1. trañ. 1. refol. 57.

3. Depravatione; Ut Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritu Sancto. Et hanc formam esse validam, quia non destruit sensum, decidit Sum. Pontifex in cap. Retulerunt. De Baptisim.

4. Transpositione; Ut si dicas, Ego te baptizo in nomine Spiritu Sancti, & Filii, & Patris. Et hanc valere volunt, quia non mutatur sensus, Toletus lib. 2. cap. 19. num. 4. Tambur. lib. 1. de Sacram. cap. 1. s. 1. & Gobat. trañ. 1. num. 49. ubi notat, non etiam valere sequentem: Meum est hoc corpus, quia facit hunc sensum, Hoc corpus pertinet ad me. Summa Diana Verb. Eucharistia n. 17.

5. Interruptione; Ut, Ego te baptizo in nomine Patris, & corrigendo garrientes pueros, subdat, Tacetis mali pueri, & profertur, & Filii, & Spiritu Sancti. Valide hunc baptizare docet Gobat d. trañ. 1. num. 38. Summa Diana Verb. Sacramentum num. 5. Toletus d. lib. 2. cap. 19. num. 5. quia brevia sunt verba, breve interruptionis spatium, & sensus non perdit formæ intellectum. Secus esset, si per plura verba, aut longius spatium temporis formam Sacramentalem interrumpisset; ut dicemus infra in Decif. seqq.

6. Substitutione æquipollentium; Ut, Ego te abluo in nomine &c. Ego te Christianizo in nomine &c. Et esse formam validam testantur Doctores, quos citat, & sequitur Gobat trañ. 2. num. 73. & 93. Card. de Lugo in respons. Moral. lib. 1. dub. 2. (Et respondit in suo examine pro Cathedrali Ecclesia Cene. coram Summo Pontifice Clemente Nono Anno 1667. Illustrissimus, ac Reverendissimus Dominus Petrus Leonius, ejusdem Ecclesiæ Antistes, & Princeps, Nobilitate, Prudentia, ac omnium Virtutum fulgoribus ornatissimus; cui tunc tanquam Domino meo Colendissimo in studio obsequabar.) Ea ratione, quia verba Abluo & Christianizo æquipollent verbo Baptizo. At non esse formam validam verbis Patris, & Filii, & Spiritu Sancti substituere ista Genitoris, Geniti, ac Spirati, quia non licet recedere à verbis assumptis per Redemptorem in formæ baptismalis constitutione; siquidem in tantum verba sunt Sacramentalia, in quantum sunt assumpta à Deo in Sacramentum, opinantur gravissimi Doctores, inter quos S. Thom. d. 3. part. q. 66. art. 5. ad 2. Scotus in 4. dist. 3. quest. 2. H. ibid. S. Bonaven. art. 2. q. 3. & pluribus rationibus probat Eminent. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. disput. 2. num. 60. & seqq.

7. Corruptione balbutiendo; Ut, Hoc est corpus meum. Hic est calis, &c. Ego te baptizo in nomine Patris, &c. & ex auctoritate Scoti, ac Marcantii has esse formas validas docet Gobat d. trañ. 2. n. 95. & 96. Summa Diana Verb. Eucharistie forma, n. 14. Tambur. de Triplic. Jur. lib. 4. cap. 2. n. 22. & Coton. lib. 2. Controv. 4. n. 37. & 40.

8. Repetitione verborum. Pluribus ab hinc annis cognovi Sacerdotem, qui dicebatur scrupulis inquietari, & dum consecrabat, ita dicebat, Hoc, hoc, hoc, est, est, est, corpus, corpus, corpus, meum, meum, meum. Idem faciebat in consecratione calicis, repetendo quancumque voculam formæ ter, quater, & quinquies; Etenim sibi videbatur eam voculam non protulisse, seu non bene, non integrè enuntiasse; & quia audiebat ab audientibus Missam, & scandalum faciebat, tædiumque fatis grave; solumbat alter Sacerdos ei assistere cum hoc pacto, ut statim prolato uno Verbo Consecrationis, quod intuebatur in Missali, illud digito cooperiret, & cum videret cooperitum, sciret, illud pronuntiasse; ideò

que progredere in prolatione formæ; & recipiebat ex hac assistentia non leve juvamen. Modò dubitatum fuit eo tempore; an pluries repetendo singulas voces formæ consecrationis hostiæ, & calicis, valide consecraret? Plurimi dubitabant. Sed sapientiores nullum de validitate consecrationis dubium habebant, quia illa repetitio singularum vocularum non auferebat sensum formæ; & ita sentire reperio Gobat trañ. 3. in Alphabet. Sacrificantium, num. 94. & 95.

Sit igitur resolutio quæsti, illam variationem formæ officere validitati Sacramenti, quæ sensum mutat. Quòd si quis petat, an sufficiat recitare formam cum corde, seu Mentaliter? Negativa responsio est concorditer data; quia Sacramenta novæ legis debent habere claram significationem gratiæ sanctificantis; & hanc consequuntur per verba, quæ sunt instituta ad significationem ignota. Ideò in Concil. Florentin. in decreto Eugenii decimum est, quòd Omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus tanquam materia, verbis tanquam forma, & persona ministris. Et additum est: Horum si aliquid desit, non efficitur Sacramentum. Et idcirco non sufficere, si verba mentaliter profertantur, sed esse clara voce promenda docent Layman lib. 5. trañ. 1. cap. 4. num. 2. assert. 3. Grassius part. 2. lib. 1. cap. 3. num. 20. Gobat trañ. 1. num. 4. & Eminent. Cardin. de Lauræa, id Theologicis rationibus comprobans d. tom. 4. disp. 2. art. 2. nu. 6. & seqq.

DECISIO IX.

ARGUMENTUM.

Refertur nullitas Baptisimi pueri moribundum dati ob defectum Verborum formæ. Quomodo puerum Ecclesiasticæ sepulturæ non esse tradendum ostenditur.

SUMMARIUM.

1. Baptisimi Verba quæ sint de essentia ejus formæ?
2. Sepultura Ecclesiastica non datur non baptizatis.
3. Fœtus in Ventre Matris mortuus cum ea an sepeliatur in loco Sacro?
4. Ecclesia an polluatur per sepulturam filii non baptizati.

Occasione autem Variationis Verborum formæ in Sacramentis enucleandus venit sequens Casus.

Enititur puerpera puerum, quem morti proximum videns obsecravit, anxia de ejus aeterna salute, aquam flagitat, ut eum baptizet. Intendens igitur eum baptizare, aquam benedictam effudit super caput pueri, hæc tantummodo verba dicens: In nomine Patris, & Filii, & Spiritu Sancti: Paulò post moritur puer; Queritur, An valide baptizatus?

Respondendum est negativè; juxta decisionem Summi Pontificis Alexandri Tertii in cap. 1. de Baptisim. ubi omnes Canonistæ. Ratio autem invaliditatis hujus Baptisimi est, quia pari jure iudicatur de essentia formæ verba illa, quæ pari jure iudicatur de essentia formæ verba illa, trinitus fuit Baptisimus. Sunt autem de forma hæc verba Baptizo te; siquidem forma debet talibus concipi verbis, quibus significetur tum actus agentis, tum persona baptizantis, & suscipientis. Layman lib. 5. trañ. 2. cap. 4. num. 2. Grassius part. 2. lib. 1. cap. 3. num. 21. Marchantius resolut. Pastor.

De Sacramentis in genere. Decif. X.

Pastor. cap. 1. casu 4. Toletus lib. 2. cap. 19. n. 5. Comitulus in resp. Moral. lib. 1. quest. 46. n. 1. Bonacina de Sacrament. in gen. tom. 1. disp. 1. q. 2. punct. 4. & Eminent. Card. de Lauræa tom. 1. de Baptisim. disp. 12. art. 4. n. 41.

Quod si quis petat, an prædictus puer sepeliendus sit in loco sacro? Pariter respondendum est negativè ea ratione, quia Ecclesiastica sepultura non conceditur non baptizatis. Rituale Roman. de Exequiis Verb. Quibus non licet dare Eccl. Sepult. propè finem. Glossa in cap. Ecclesiam. De Consecrat. dist. 1. Verb. celebrare. Samuëllus de Sepultur. trañ. 2. contr. 4. num. 7. Sperellus dec. 88. num. 19. Toletus lib. 5. cap. 8. n. 11. Mendo verb. sepultura num. 2. Summa Diana eod. verb. n. 1. & Bassæus tom. 1. verb. sepultura. n. 5.

Neque obstat, quod si mater moriatur antequam pariat fœtum, & iste pariter decedat in ventre matris abique Baptismo, nihilominus unà cum matre obtinet Ecclesiasticam sepulturam. Bordon. Variar. resolut. part. 2. refol. 89. num. 23. & Passerin. de post. Ecclesiæ dispus. 8. cap. 21. Quia eo casu ita conceditur, non de per se ipsi fœtus non baptizato, sed in consequentiam; & tanquam membro ipsius matris, in cujus visceribus adhuc retinetur. Quòd si de facto puer nostri calis absque Baptismo mortuus sepeliatur in Ecclesia, multi volunt, eandem remanere pollutam; attem contrarium tenent gravissimi Doctores, eò quia prohibitio cadit in pueris non baptizatis, ortis ex Patre, & Matre infidelibus. Sayrus de Censur. lib. 5. cap. 16. n. 26. Ugolin. de offic. & pot. Episc. par. 2. cap. 29. s. 5. Barbosa alleg. 28. num. 53. Pax Jordan. tom. 1. lib. 5. tit. 12. num. 117. & Passerinus d. disp. 8. cap. 21. num. 4.

Ex his tandem admoniti esse debent omnes Parochi, & omnes animarum Rectores, ut nunquam cessent docere tum Obsecrantes, tum Parochianos suos formam Baptisimi juxta Synodale Præceptum p. 2. cap. 12. de Baptisimi administratione in fine; ne eisdem contingat errare baptizando, cum irreparabili dispendio æternæ salutis puerorum, ad quos Parochus convolare non potest, ut eos baptizet.

DECISIO X.

ARGUMENTUM.

An interrompere formam Sacramentorum, inferendo per medium ejus alia Verba, vel anteposendo aliquid ex verbis ejusdem formæ nocet validitati Sacramenti declarat hæc Decifio. Item an ly Et in forma Baptisimi sit de ejus essentia.

SUMMARIUM.

1. Interruptio Verborum formæ quando nocet Sacramentis?
2. Antepositio Verborum an obstat validitati formæ?
3. Baptisimus an sit validus, interrupta forma per alia Verba?
4. Stipulatio interrupta an valeat?
5. Testamentum interruptum an sustineatur?
6. Exempla interruptionis formæ in Baptismo.
7. Antepositio alicujus Verbi in forma Baptisimi an irritet illud?
8. Et in Baptisimi forma an sit de essentia?

Sed hic circa defectus formæ alia duo Quæstiones sunt resolvenda. Unum est, an interruptio formæ, ut alteri respondeatur, destruat Sacramentum? Ad hoc Quæsitum respondendum est cum distinctione; vel illa interruptio, & responsio est ita modica,

ut secundum regulas dialecticæ, verba formæ sacramentalis faciant unam propositionem, & talis interruptio, ac responsio non destruit Sacramentum.

Quòd è contra si interruptur forma, vel alteri respondeatur tanta prolixitate, & tanto defluxu temporis, ut verba formæ inceptæ cum aliis, quæ deinde connectuntur, minimè valeant constituere unicam propositionem, erit invalidum Sacramentum. Nungius tom. 1. in 3. p. D. Thom. quest. 60. art. 8. & Marcantius in qq. Regul. trañ. 1. cap. 2. quest. 2. cas. 3. quos citat, & sequitur Diana Coordinatus tom. 1. trañ. 1. refol. 5. quæ in Seniori Coordinato legitur part. 5. trañ. 5. ref. 41. & his adspiciuntur, Cotonius lib. 2. contro. 1. cap. 1. num. 28. Bonac. tom. 1. De Sacram. in gen. disp. 1. q. 2. punct. 1. num. 23. & Layman de Sacram. Baptisim. lib. 5. trañ. 2. cap. 4. num. 6. vers. 4. si Verborum modica interruptio.

Aliud Quæsitum est: An antepositio aliquorum verborum formæ destruat Sacramentum, & ad hoc est dicendum, destrui Sacramentum, si ex antepositione aliquorum verborum formæ, eorumque variatione secundum Ubi ipius formæ sensus mutetur; secus autem si sensus illatus remaneat, & minister non intendat inducere aliquem errorem circa terminos substantiales ejusdem formæ. Layman d. lib. 5. trañ. 2. cap. 4. n. 6. vers. 3. Cardin. Toletus lib. 2. cap. 19. num. 3. Bonac. d. tom. 1. disp. 1. de Sacrament. in gen. quest. 2. punct. 1. num. 21. & 22. & Eminent. Cardin. de Lauræa tom. 1. in 4. lib. sent. disp. 2. art. 8. n. 98. Ex quibus venit decidendus sequens Casus.

Parochus baptizans puerum, sacram abluitionem inceptat; & dixerat Ego te baptizo: quando obsecranti flagitanti, ut misceat aquam calidam cum frigida, quia hyems erat, respondens ait: O via butate qua l'acqua calda scilicet in seuellam baptismalem, & statim profertur Baptisimi formam, & aquam ter effundendo de more super caput infantis, dicit: In nomine Patris, & Filii, & Spiritu Sancti: Amen. Queritur an Sacramentum valeat?

Valere Sacramentum omnes respondere, ea ratione, quia illa verba O via butate qua l'acqua calda, modica sunt, & ita citò prolata, ut non videantur habere vim discontingendi inceptam formæ orationem; & quia ex studiosis nostris plurimi sunt Juris utriusque lauræ insigniti, & legali scientia pollent, ac etiam plurimi Theologali ferò redimiti, ideò hi allegarunt auctoritatem Divi Thomæ in 4. dist. 3. qu. 1. art. 2. questio. 4. ad 1. & Scoti in 4. dist. 3. q. 2. M. & N. Illi vero probantur responsum ratione legali desumpta ex l. Continuis. De verb. oblig. in qua habetur; quòd in stipulatione si inter interrogationem, & promissionem longus actus extraneus interveniat, inutilis est stipulatio; ipsa vero valet, si actus sit brevis, ut puta si stipulator dixerit, promittis mihi centum? & promissor respondeat: amavirumque cano, spondeo. L. Que extrinsecus 65. ff. eod. tit. Item adducuntur text. in l. Cum assiquitur. §. Et siquidem C. de testam. ubi habetur, valere testamentum, etsi testator vocatis testibus, & incepta testamenti fatione, cogatur amittere: ex ore ob aliud necessarium naturæ, si paullisper exant testes à conspectu testatoris; secus autem si longiore spatio separantur ab ipso. Idcirco verba prolata à baptizante casus nostri, quamvis valida sint, ob reverentiam Sacramenti; tamen validitas Sacramenti non officere ob eorum brevitetatem docent Volpi resolut. moral. 67. num. 15. Cardin. Tolet. d. libr. 2. cap. 19. num. 5. Gobat in experim. Theol. tr. 2. num. 97. Qui dat exemplum de baptizante dicente: Ego te baptizo in nomine Patris, (tacet mali pueri) vel (admoveat propius infantem.) & Filii, & Spiritu Sancti. Bonacin. d. tom. 1. de Sacram. in gen.

gen. disp. 1. quest. 2. punct. 1. n. 22. Qui exemplificat de baptizante dicente: Ego te baptizo (fuge hinc, aut veni hinc, aut ista aqua est nimis frigida) in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Tamburin. de Triplic. Jur. lib. 1. de Sacram. in gen. c. 1. §. 1. n. 10. Layman. d. lib. 3. traç. 2. cap. 4. n. 6. vers. 4. Diana Coordinatus d. tom. 1. traç. 1. resol. 6. quæ sedet in veteri par. 5. traç. 5. resol. 41. & Emin. Card. de Lauræa in 4. sent. d. tom. 1. disp. 2. art. 6. num. 69.

Sed non levis est dubitatio, An valeat baptismus si aliquot Verbum formæ anteponatur, E. G. Quidam baptizando dixit, Ego Patris te baptizo in nomine, Filii, & Spiritus Sancti. Queritur an valida?

7 Digladiantur decifores; nam alii asserunt valere baptismum supradicta forma collatum, ea ratione, quia antepositio ly Patris statim post ly Ego, non mutat sensum, & intellectum formæ, & reputatur quid accidentale tantum, ut fatebitur quilibet recitans eadem verba, & faciens paulam statim post ly Nominem, & statim prosequatur nominare alias duas personas Sanctissimæ Trinitatis; siquidem apud Grammaticos, & Poetas licitum est antepone re dictiones, seu nomina ad placitum intra limites unius periodi, ut dicit, & tenet in hac facti specie Emin. Card. de Lugo de Sacramentis in genere disp. 2. scilicet 6. num. 112.

Porrò alii negativæ adhærent opinioni, defendentes prædictam antepositionem ly Patris esse essentialem, & pervertere sensum, ac intellectum; & propterea destruire validitatem Sacramenti; neque concedendum, eam antepositionem esse canonizabilem per regulas Grammaticorum, vel Poetarum; siquidem nunquam apud eosdem reperitur permissum adnectere genitivum Patris illi nominativo Ego, a quo neque pendet, neque regi potest, cum debeat iniri ablativo ly Nominem; & idem hanc negativam opinionem amplectitur Eminentissimus Cardinalis de Lauræa d. tom. 1. disp. 2. art. 8. num. 99. quæ prædicæ à quocumque est tenenda; etsi speculativè non desint utriusque argumenta pro validitate, nunquam tamen pro permissione prioris.

8 Alius Casus hic est ponendus. An ly ET in Sacramento Baptismi sit de essentia formæ, itant dici possit sine illo, Ego te baptizo in Nominem Patris, Filii, Spiritus Sancti? D. Ber. Biffus tom. 1. lit. Et pag. 398. num. 121. in Hierurgia Sacra ait ly ET esse de essentia formæ Baptismi, quia dicere in Nominem Patris Filii significatur non Pater, & Filius; sed Pater sui Filii; sicut qui vocaret Patrem Antonii, non nominaret Patrem, & Antonium, sed solummodo illum, qui est Pater Antonii. Ergo ut nominetur persona Filii oportet dicere in Nominem Patris & Filii. Porrò DD. multi, quos citat, & sequitur Caramel in Theol. Fundam. lib. 3. num. 3063. tenent ly ET non esse de essentia formæ baptismi, quia etiam eo omisso adest invocatio totius Sanctissimæ Trinitatis. Debent nihilominus Parochi in profertanda forma loqui attentè, & distinctè, non lingua præcipiti, sed custodita, ac devota.

DECISIO XI.

ARGUMENTUM.

Agitur de necessaria Intentione Ministri in consecrando Sacramento, & explicatur quæ, & qualis debeat esse dicta Intentio. Resolvuntur duo casus curiosi circa eandem Intentionem.

S U M M A R I U M.

- 1 Intentio Ministri est necessaria ad validitatem Sacramenti.
- 2 Intentio prædicta quæ, & qualis esse debeat?
- 3 Intentio Triplex Actualis, Virtualis, Habitualis.
- 4 Monialis in confessione fingens se puellam laicam an validè absolvat?
- 5 Benedictio data Jacobo ab Isaaco an fuerit valida?
- 6 Sacerdos an consecret Vinum, quod aliis decreverat nolle consecrare.

Est autem validè necessarium in concernentibus doctrinam Sacramentorum in genere scire, ad valorem Sacramenti an requiratur Intentio Ministri. Et circa hoc questum Regula generalis est, & omni exceptione major, Intentione Ministri requiri, & esse necessariam ad validitatem Sacramenti; sic enim definitum est in Conciliis Florentino, & Tridentino. Primum enim in Decreto de Sacramentis ad Armenos §. Quinto Ecclesiasticorum: Sic loquitur; Hæc omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus, tanquam materia, verbis tanquam forma, & persona Ministri conferentis Sacramentum cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia. Concilium verò Tridentinum, Sess. 7. de Sacram. Can. 11. ita ait: Si quis dixerit, in Ministris, dum Sacramenta consecrant, & conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi, quod facit Ecclesia; anathema sit. Et his auctoritatibus additur ratio, scilicet, quia operatio Sacramentorum est actus humanus, sive liber. At in omni actu humano, seu libero est intentio agens, quia omne agens agit suo modo propter finem. Ergo necessaria est intentio Ministri agentis, & consecrantis Sacramentum. Card. Tolet. lib. 2. cap. 16. n. 1. & 2. Card. de Lugo de Sacramentis disp. 8. n. 13. 14. & 15. Gobat. de Sacram. traç. 1. num. 59. Coton. lib. 2. de Sacram. in gen. c. 2. n. 32. & novissimè Eminentissimus Card. de Lauræa in 4. sent. tom. 1. disp. 3. art. 1.

Sed ulterius cognoscere oportet Quæ, & Qualis esse debeat Ministri intentio? Et pro huius quæstiti intelligentia, juxta recentiorum Theologorum doctrinam est advertendum, duas esse partes huius quæstiti: Unam. Quæ debeat esse intentio Ministri? Alteram Qualis?

Quo ad primam quæstiti partem: Ex supradictis constat, intentionem eam esse debere, qua minister Sacramenti intendat facere, quod Ecclesia ipsa facere intendit. Verum quia adhuc obscurum remanet, quenam sit intentio Ecclesiæ, seu quodnam sit objectum intentionis ipsius Ecclesiæ in actu consecrandi Sacramenta; Doctores huius Cleri notarunt Objectum intentionis Ministri, non esse salutem suscipientis, vel ministrantis Sacramentum, neque religiosam quemdam caremoniam, neque ipsam actionem externam, etsi factam, vel acceptatam, seu acceptandam nomine Christi; sed esse rationem formalem Sacramenti, videlicet facere id, quod Christus Dominus instituit; hæc enim est intentio Ecclesiæ, & hanc intentionem, quam habet Ecclesia, debet etiam habere minister, qui Sacramentum conficit; & ratio est, quia minister in Sacramento operatur ut minister Christi, non potest autem minister operari ut minister alterius, nisi habeat animum operandi nomine illius, ut fusc explicat Bonacina tom. 1. de Sacram. in genere disp. 1. quest. 2. punct. 2. §. 3. per tot. Card. de Lugo. De Sacram. d. disp. 8. scilicet 2. 3. & 4. Coton. d. lib. 2. contr. 1. n. 33. & 34. Gobat. de Sacramentis traç. 1. num. 72.

num. 72. & subtilis Eminentis. Cardin. de Lauræa de Sacram. d. disp. 3. art. 2. per totum. ubi sub num. 27. id ulterius probat inductione omnium generationum, sive naturalium, sive artificialium; in quibus, quod proximè intenditur, est forma in toto, seu totum; forma enim est finis generationis: sed confessio Sacramenti est generatio quædam, seu productio; ergo quod proximè intenditur est forma Sacramenti, seu essentia, & quidditas Sacramenti. Neque potest assignari disparitas, cur in effectione huius artificialis non intendatur bonitas, seu forma totius, in aliis verò sic. Volens ergo efficere Sacramentum, si explicitè intendit, ut Ecclesia; intendit cum illa actione externa signum à Deo institutum; quia hæc est forma, & bonitas Sacramenti, per quam distinguitur ab ipsa actione.

3 Quæsitus debeat esse intentio Ministri? Omnes adduxerunt triplicem, communemque divisionem intentionis; prout alia est Actualis, qua quis actu vult facere aliquid, elicitio voluntatis actu tendente in illud, quod facit. Alia est Virtualis, quæ remanet abeunte actu, vel ea debilitata ob mentis evagationem; at ex præxistentia actualis habet vim, & energiam faciendi quiddam, quod alioquin non fieret. Atque alia est Habitualis resultans non ex precedenti actu voluntatis aliquid agendi, sed ex frequentatis actibus, ex quibus remanet habitus agendi. Ex his intentionibus omnes pariter dicere, ad valorem Sacramenti, non esse necessariam intentionem actualem; habitualem verò non esse sufficientem; intentionem autem Virtualem sufficere. Ratio horum omnium est circa actualem, quia Deus non obligat ad impossibile, sed impossibile est homini in actione aliqua manere semper attentum, iuxta illud Psal. 38. 13. Cor meum dereliquit me. Circa habitualem; quia illi habitus non influit velle actionem ipsam; quod constat in dormientibus, & ebriis operantibus aliquid ex habitu abique voluntate. Circa Virtualem, quia illa intentio sufficit ad Sacramenti valorem, quæ sufficit ad actum humanum, nam Deus nihil magis requirit. Sed in actibus humanis illa intentio sufficit, quæ est homini possibilis, & à qua actus humanus habet dependentiam; & talis est intentio Virtualis. Tamburin. de Sacrif. Missæ lib. 2. cap. 1. §. 2. Gobat. d. traç. 1. num. 81. Coton. d. lib. 2. contr. 1. num. 39. Diana part. 2. traç. 17. resol. 32. quæ in Coordinato sedet in tom. 1. traç. 1. resol. 1. Volpi resol. Moral. resol. 160. num. 12. 13. & 14. Card. de Lugo d. disp. 8. scilicet 5. Martius in Theol. Morali disp. 16. n. 38. & in 4. sent. disp. 1. 6. 7. art. 1. & 2. & Emin. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. disp. 3. art. 3. per totum.

Quibus tanquam fundamentis circa intentionem Ministri ita firmatis, duo sunt casus curiosi resolvendi. Primus talis est. Monialis coram extraordinario Confessario sua peccata confitens; interrogata, an esset professæ? ne ab ipso agnosceretur, ait, esse unam ex puellis, quæ in Monasterio educantur; sed ex devotione fecisse votum castitatis. Confessarius intendens, eam esse puellam seculari, ei tanquam tali penitentiam dat, & absolutionem. Queritur, An error sue intentionis officiat validitati absolutionis?

Officere nonnullis visum fuit. Primò quia absolutio involuntaria non valet. Sed in præfenti casu videtur esse involuntaria; nam voluntarium non est, quod fertur in objectum incognitum. Arist. 3. Ethic. cap. 3. & D. August. 8. de Trin. cap. 4. Et hæc Monialis professæ, quæ se asserit seculari, remanet incognita. Ergo absolutio fuit invalida. Secundò Sacramentum confitens in fieri non habet esse Sacramenti, nisi alicui conferatur; nam sine subiecto non potest fieri. Ergo cum errore personæ

Sacramentum non fit. Probatur consequentia: Persona, cui confertur Sacramentum, ingreditur objectum intentionis ministri; nam minister nedom intendit facere Sacramentum; sed etiam intendit in ea persona, cui confert Sacramentum; cum igitur erret in persona, deficit ejus intentio; nam intentiones distinguuntur ab objectis intentis. Tertio, Mendacium de re gravi in confessione reddit eam invalidam. Cardin. de Lugo de Penitent. disp. 16. num. 123. Sed in hoc casu Monialis mentitur in re gravi, quia circumstantia Professionis aggravat peccata. Ergo absolutio reputanda est invalida. E contra

Non officere, plurimi iudicant. Primò quia Confessarius principaliter dirigit intentionem suam in personam sibi præsentem; non autem in qualitate personæ. Ergo nullus est defectus intentionis Ministri; & sic valida erit absolutio. Secundò. Nam error personæ in solo Matrimonio irritat Sacramentum, quia tantum in contractu deficit substantia; vult enim conjux dare potestatem sui corporis huic, & non alteri. Sed in aliis Sacramentis nulla est ratio magis unius personæ, quam alterius, quia non attenditur persona, sed merita personæ, idest ejus peccata, de quibus se accusat. Ergo, (exceptis peccatis contra obedientiam, vel paupertatem, quibus non supponitur gravata hæc Monialis) absolutio validè collata censetur. Tertio quia Isaac cum benedixit Jacob, direxit suam benedictionem, & intentionem ad Esau. Gen. 26. & tamen valida fuit benedictio ipsi Jacob data. Benedixit ei (ait) erique benedixit. Ergo etiam absolutio directæ puellæ seculari, sed data Moniali, valida erit.

Alii distinguunt, vel Confessarius ita restringit suam intentionem puellæ seculari, ut excludat Monialis professam? Et in hoc casu invalida est absolutio, ob defectum intentionis Ministri absolutis. Vel intendit absolvere personam penitentem, quæ coram se est? Et valida est absolutio; & ratio est, quia præter præcipientem intentionem directam puellæ seculari, adest etiam alia intentio, quam dirigit in ipsam personam, quamvis non sit secularis. Et cum hæc distinctio transeat in consimili casu Regularis in praxi fori penitent. lib. 26. num. 42. Suarez tom. 3. disp. 13. scilicet 3. in fine. Sotus in 4. disp. 1. 2. 3. art. 8. Silvester in Verb. Baptismus 3. §. ult. Marcantius in Horto Pastor. Verb. Resolutiones Pastorales de Sacram. in gen. cap. 5. de Intentione Ministri n. 3. pag. 879. Gobat de Sacram. d. traç. 1. a num. 210. usque ad num. 222. & 223. ubi tamen dubitat ob mendacium; sed præsciendè à peccatis contra obedientiam, & paupertatem, non videtur mendacium grave, & per consequens non officere validitati absolutionis; cum non sit contra substantiam confessionis. Idem Gobat traç. 6. num. 538. Tamburin. in Method. exp. ped. confes. lib. 2. cap. 10. §. 2. num. 42. & Reginald. lib. 6. num. 70. Et cum supradicta distinctione, validam esse Monialis confessionem deducitur ex his, quæ doctè, ac profundè disputat novissimè Eminentis. Card. de Lauræa d. tom. 1. disp. 3. art. ultim. ubi tamen num. 102. ex Scoto advertit, valuisse benedictionem Jacob, quia eam Pater confirmavit, ait enim textus Gen. 27. quod Isaac expavit supore vehementi, qui supor fuit extasis, in qua cognovit, Deo revelante, quod Jacob iustè erat benedicens; & Dei voluntate id accidisse, ut Jacob benediceret; propterea quod confirmavit benedictionem, dicens: Benedixit ei, erique benedixit. Porrò Cornelius à Lapide in Genes. 27. 34. ait, Isaac habuisse duas intentiones, primariam, qua intendebat benedicere illum, quem sibi Deus confiteratur Primogenitum; & secundariam, qua volebat benedictionem dirigere in Esau. In hac secunda inten-

tionem erravit, non autem in primaria; ideo valida fuit benedictio data Jacob, quia Jacob fuerat à Deo constitutus eius Primogenitus.

Secundus Casus non minus curiosus est tenoris sequentis.

Sacerdos averfatus vinum acerbum, quod à Sacrificia datur pro Miffa, ed quia est dolorificum suo hominibus, fatus in corde suo, velle amplius celebrare eum dicitur Vno, & sibi providet Vinum Creticum, vulgè Malvaſia, cum quo intendit Sacram facere. Sacrificia clam ex urceolo auferit dicitur Vinum Creticum preparatum; & in eodem ponit solitum Vinum acerbum, quod Sacerdos, huius mutationis ignarus, consecrat in Miffa. Queritur, an validè? Videtur prima facie pro huius casus resolutione in hanc conveniendum sententiam, quòd si Sacerdos ita excludit à sua intentione materiam Vini acerbi in Miffa consecrandam, & ita determinavit consecrare vinum Creticum, ut omnino noluerit amplius habere pro materia ipsum vinum acerbum jam à se excludum, etiamfi illud sibi minifteret consecrandum, in invalida esset consecratio; quia deficiente intentione, & actio illa dicitur involuntaria; siquidem vinum acerbum non intentum ita se habet, ac si non esset materia apta, quantum est ex parte Ministri, qui illud non vult consecrare. At è contra si cum intentione particulari consecrandi vinum Creticum à se præparatum, retinet universalem intentionem consecrandi omne aliud vinum appositum in calice, aptum consecrari, & actualiter consecrando vinum acerbum, quamvis ignotum sibi, habuit intentionem consecrandi id, quod erat in calice; ut omnino est supponendum, quia quilibet Sacerdos etiam mediocri pietatis, cum consecrat, intendit validè consecrare; & tunc validè consecravit; nam talis actio est voluntaria, & habet intentionem requisitam ad validitatem Sacramenti. Suarez de Euchar. disp. 12. sect. 3. in fine. Cardin. de Lugo de Sacramentis in genere disp. 8. sect. 7. per totam. Et in puncto Eminent. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. disp. 3. art. ult. num. 94.

DECISIO XII.

ARGUMENTUM.

Offenditur quis sit Minister ordinarius Sacramentorum? Differtur, An Angeli boni possint ministrare Sacramenta? nec non Animæ Beatæ, ac ipsa Beatissima Virgo Mater Dei? Exempla plurima de istidem.

SUMMARIUM.

- 1 Quis sit Minister Sacramentorum?
- 2 Angeli an possint ministrare Sacramenta?
- 3 Sacramentorum à celestibus Spiritibus ministratorum exempla.
- 4 Deipara an ministraverit Extremam Unionem B. Reginaldo?
- 5 Femine quæ, & quot Sacramenta possint ministrare?
- 6 Mulier an possit ministrare Eucharistiam?

Modò videamus, quis sit minister ordinarius Sacramentorum? Itaque DD. omnes docent; Ordinarium Ministrum Sacramentorum esse hominem viotorem rationis usum habentem; ita tamen, ut femina, & laicus in Baptismate, & in Matrimonio tantum possit esse Minister; in cæteris autem Sacramentis non omnes homines viotores, sed qui sacris ordinibus sunt insigniti habendi sunt ministri, ut suis locis declarabitur; excepto casu necessitatis, vel pro impedienda magna irreverentia Eucharistiæ, quam etiam laicum, & feminam pos-

se sibi, & alteri ministrare, docent Theologi, ut infra ad tertium Quæsitum. Rationes responsi huius plures fuerunt allatæ: videlicet, quia institutor Sacramentorum fuit Christus homo; ergo congruum fuit, ministris homines esse. Sacramenta constant ex sensibilibus: ergo congruum fuit, à ministro utente sensibus ea ministrari. Hinc illud Apostoli ad Hebr. 5. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur. Et ita communiter Theologi, & Summiatæ. Cardin. de Lugo de Sacram. in genere disp. 8. num. 1. Bonacina tom. 1. disp. 1. quæst. 3. punct. 1. num. 9. Gobat de Sacram. trad. 1. num. 50. Mastrius in Theolog. Moral. disp. 16. num. 35. & Emin. Cardin. de Lauræa de Sacramentis disp. 8. num. 4.

Sequitur secundum Quæsitum, An Angeli possint ministrare Sacramenta? Circa quæ affirmativè est respondendum, & non solum de Angelis bonis, sed etiam de malis, & de Beatiss in celo existentibus; & hoc ex Divina dispensatione; siquidem, ita liberum est Deo committere Angelis bonis, & malis, nec non Animabus Beatiss ministrarum Sacramentorum, sicut homini viotiori; non enim Deus necessitatur ab homine, vel alio motivo, ut homini viotiori tantum committat; & cum Angeli boni, vel mali, ac Animæ beatorum possint corpora assumere, cum illis valent proferre verba sensibilia, & orationes sensibiles exercere; ut docent Bonac. d. disp. 1. q. 3. punct. 1. num. 10. Gobat d. trad. 1. num. 50. & numer. 158. Volpi vesot. 8. num. 8. Card. de Lugo d. disp. 8. sect. 1. num. 4. ubi id negat ex ordinaria potestate; sed concedit ex speciali concessione Dei; & cæteris plenius, & doctius Eminentissimus Cardinalis de Lauræa d. tom. 1. De Sacramentis in genere disp. 10. art. 1. per totum. Et quia plurimi ex Clero Patavino studiosi sunt antiquitatum, & Sacrarum Historiarum, sequentia retulerunt exempla; ex quibus constat, Sacramenta ab Angelis, à Beatiss, imò & à Christo Domino aliquando fuisse ministrata. Siquidem S. Amphilocheus fuit ab Angelis consecratus Episcopus. Nicephor. lib. 11. hisor. cap. 20. S. Philemonem Martyrem jam constitutum in arena carnisicidæ, omnibus spectantibus Christianis, baptizavit ipse Christus. Ex Metaphrasæ Surius in Vita S. Thyrst, & Socior. 14. Decemb. S. Onuphrius Anachoreta singulis Dominicis Christi corpore, & sanguine ab Angelis mirabiliter reficiebatur. Paphnutius Abb. in eius vita cap. 12. Divo Joanni Chrysothomo morturo SS. Petrus, & Joannes Apostoli cibum celestem ministrarunt. Nicephor. libr. 13. Hist. Eccl. cap. 37. S. Raymundus Nonnatus, cum morbus ingravesceret, & Sacerdos diutius tardaret, Angelorum ministerio sub specie Religiosorum sui ordinis apparetium, salutari viatico refectus fuit. Brev. Rom. lict. 6. die 31. Aug. Idem de Sancto Ludano Scotorum Ducis filio refert Bollandus in eius Vita 12. Februar. tom. 2. Et de Sancta Agnete Politiana, & de B. Angela Fulginate in Altit. ear. Vit. Beatam Claram de Monte Falco Christus Dominus suis manibus communicavit. In Chron. Minor. par. 2. lib. 5. cap. 41. Et Beatam Coletam in eius Vita cap. 52. Et B. Joannam Urbevetanam ordinis S. Dominici, Bzovius Anno 1306. n. 18. His autem similia, eaque plurima refert exempla Joann. Bonifac. Bagatta in admirandis Orb. Christian. tom. 2. lib. 3. cap. 3. §. 4. per totum; & eod. lib. 3. cap. 5. §. Unico. ubi Reginaldo discipulo S. Dominici Deipara Extremam Unionem administravit, & B. Liduvina Christus Salvator, quod notat etiam Surius 7. Aprilis. Sed Unctio illa, quam Deipara ministravit seruo suo Reginaldo non fuit Sacramentalis, sed tantum curativa; ut constat tum ex materia supernaturali, tum ex Verbis non Sacramentalibus, quam, & quæ Sanctissima Virgo illum inun-

inungendo adhibuit, ut à me demonstrabitur in meis Decisionibus De Extrema Unctioe Decif. 9. n. 21.

Supradictis addendum est hoc Tertium Quæsitum, An Femine possint Sacramenta administrare? Et circa ipsum est asserendum circa Baptismum, in casu necessitatis, & circa Matrimonium; negandum autem in reliquis Sacramentis, quod impudenter docuerat Lutherus libr. de abrogat. Miss. priv. ut notat Emin. Card. de Lauræa d. disp. 10. art. 1. n. 10. Sed ulterius feminam posse ministri officio fungi in sumenda Sacra Eucharistia absente Sacerdote, imminente periculo mortis, ut fecit Maria Regina Scotiæ; vel ad impediendam magnam Eucharistiæ irreverentiam advertit Layman lib. 5. trad. 4. cap. 7. nu. 4. Imò posse communionem sacram etiam alteri præbere concedit ex Layman, Coninch, & Diana, Cotonius in Summa Verb. Communionis Minister. num. 74. sed hæc omnia negat duo doctissimi Ecclesiæ cardines, videlicet Eminent. Cardin. de Lugo de Sacrament. Euchar. disp. 18. num. 24. & Emin. Card. de Lauræa de Euchar. disp. 24. num. 70. & quidem iure; nam id vetitum fuit in Can. Pervenit de consecr. dist. 2. nisi à Sede Apostolica id permittatur.

DECISIO XIII.

ARGUMENTUM.

Resolvuntur duo casus circa validitatem Sacramenti ob errorem Ministri, unus in sensu Verborum, alterius in recta prolatione eorumdem.

SUMMARIUM.

- 1 Exemplum Sacerdotis errantis in intelligentia Verborum consecrationis Eucharistiæ. Utrum validè consecraret? & num. 2.
- 2 Baptismus an sit validus, si dicatur in Nomine Patriæ, Filiæ, & Spiritu Sanctæ?

Sed antequam à Ministro Sacramentorum discudamus, placet hic addere alios duos casus. Primus est:

Sacerdos Theologie ignarus, consecrando hostiam, & dicendo, Hoc est corpus meum; intendebat de corpore sui ipsius: & consecrando calicem, dicendo, Hic est enim Calix &c. h. Hic, intendebat esse adverbium, idest, in hoc loco. Queritur, an validè consecraret?

In responsis ad hunc casum duæ repetæ sunt opiniones. Una plurimum opinantium, validè Sacerdotem hunc non consecrare, ut tenet Vasquez de Sacrament. disp. 2. num. 102. etsi supponatur in hoc Sacerdote generalis intentio faciendi, quod facit Ecclesiæ; nam verba formæ sunt vera locutio, qua minister humano modo loquitur; loqui autem est manifestare sensû interna: ergo manifestant id, quod loquens habet in mente. Si ergo in mente habet, quòd in illa hostia, per eum consecrata, sit corpus ipsius consecrantis, non autem corpus Christi; & h. Hic circa calicem denotat solum præsentiam localem; sequitur, illum Sacerdotem nec loqui in vero sensu, quem habuit Christus, nec habere illam intentionem, quæ fuit ipsius Christi, & quæ est Ecclesiæ; & ideo invalidè consecrare ex defectu intentionis. Confirmatur, quia licet error privatus Ministri, dummodò intendat facere, quod facit Ecclesiæ, non obest formæ, neque validitati Sacramenti, tamen obest utrique, quando ejus error mutat formam. Emin. Card. de Lauræa de Sacrament. disp. 2. num. 88. Porro in casu proposito error Sacerdotis mutat formam, quia intendit corpus sui ipsius, & calicem localiter adesse. Ergo validè non consecrat. Idem docet P. Vint. Candidus in Compend. disquis. Moral. disquis. 41. art. 1. num. 4.

De Sacramentis in genere.

Altera fuit opinio multorum affirmantium, validè consecrare, ut docet Card. de Lugo de Sacramentis disp. 2. num. 122. ubi ei visum est, sufficere illam intentionem generalem dicendi illas voces, & significandi per illas id, quod Ecclesiæ intendit significare, nec per errorem privatum, aut privatam voluntatem minus efficacem retractari illam priorem, aut impediri valorem Sacramenti. Et dat exemplum de Sacerdote intentionem habente in principio Missæ consecrandi etiam particulas in pyxide positas, qui postea tempore consecrationis, imminente periculo mortis, ut fecit Maria Regina Scotiæ; vel ad impediendam magnam Eucharistiæ irreverentiam advertit Layman lib. 5. trad. 4. cap. 7. nu. 4. Imò posse communionem sacram etiam alteri præbere concedit ex Layman, Coninch, & Diana, Cotonius in Summa Verb. Communionis Minister. num. 74. sed hæc omnia negat duo doctissimi Ecclesiæ cardines, videlicet Eminent. Cardin. de Lugo de Sacrament. Euchar. disp. 18. num. 24. & Emin. Card. de Lauræa de Euchar. disp. 24. num. 70. & quidem iure; nam id vetitum fuit in Can. Pervenit de consecr. dist. 2. nisi à Sede Apostolica id permittatur.

Huic opinioni videtur adhærere Gobat de Sacramentis trad. 1. à num. 198. usque ad num. 204. ubi hæsitans non subsistit, & infert, remanere voluntatis Sacerdotis consecrationem; ita ut si ultra suam hostiam alias particulas consecrasset, melius foret, eas ab alio Sacerdote sub conditione iterum consecrari; quia verè & realiter non est vera forma, cum intendat aliud corpus, quam Christi in illa hostia reperiri; siquidem vera forma est, quæ efficit, quod significat; idest Christi corpus in hostia ex vi ipsius formæ reperiri. Videatur Mastrius in 4. sent. disp. 3. q. 8. art. 1. ubi subtiliter, sed doctè examinat intentionem Sacerdotis, quam in consecrando debet habere circa corpus Christi.

Alter verè casus circa Ministrum ministrantem Sacramentum est huiusmodi:

Parochus montanus, grossioris lingue, baptizando dicebat: In nomine Patriæ, & Filiæ, & Spiritu Sancta. Queritur, an faceret validum baptismum?

Omnes dixere, valida fuisse baptismum esse de cessione Zachariæ Papæ in cap. Retulerunt. de consecratione dist. 4. ubi de hoc casu interrogatus respondit: Si hoc fecit ex imperitio lingue latine, non intendens inducere errorem, verè baptizavit. Quod ita intelligendum est, non quòd error privatus ministri, dummodò intendat facere, quod facit Ecclesiæ, obest Sacramenti formæ; sed quia talis error mutat formam: si enim teneret Minister, genitum à Patre esse Feminam, & sic Spiritum Sanctum; forma ab ipso sic prolata, non esset forma Christi. Si verò teneret, esse quidem Feminini generis, tamen ipse sub præcis verbis Ecclesiæ formam proferret, verè faceret Sacramentum, ut subtiliter notat Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 2. num. 88. & concordant DD. videlicet Cardin. de Lugo de Sacrament. disp. 2. n. 108. Tamburin. libr. 1. de Sacramentis in genere cap. 1. §. 2. num. 2. Cardin. Tolletus lib. 2. cap. 19. num. 9. qu. 2. punct. 1. num. 20. Vasquez tom. 2. Bonacina tom. 2. punct. 1. num. 20. Cardin. de Lugo de Sacrament. in genere disp. 1. in 3. part. disput. 129. cap. 7. quem allegat Gobat d. trad. 1. num. 206. & 207.

DECISIO XIV.

ARGUMENTUM.

Inquiritur an suscipiens Sacramentum debeat esse alius à Ministro? Et quæ intentio in suscipiente requiritur? Sacerdotes extra Missam, Diaconi, Laici, ac mulieres an possint sibi ministrare Eucharistiam?

SUMMARIUM.

- 1 Intentio an sit necessaria in suscipiente Sacramenta?
- 2 Suscipiens Sacramenta an debeat esse alius à Ministro?
- 3 Sacerdotes extra Missam an possint sibi Eucharistiam ministrare?
- 4 Diaconi an dare possint Eucharistiam?

5 Laici, ac Mulieres an, absentes Sacerdotibus, possint seipfos communicare?

Postquam explicuerimus precipua dubia circa Ministrum Sacramentorum, opus est transire ad illa quae concernunt suscipientes. Ideo Quæritur, Quæ, & qualis intentio requiratur in suscipiente Sacramentum?

Respondentes distinguunt Infantes ab Adultis. Illi recipere possunt valide Sacramentum Baptismi, Confirmationis, Eucharistiæ, & Ordinis, si mares sint, absque propria intentione, quæ suppletur ab Ecclesia: & ratio est, quia hæc quatuor Sacramenta requirunt tantummodò capacitatem subiecti; alia verò tria, nempe Pœnitentiæ, Extrema Unctio, & Matrimonium pendunt etiam ab intentione, & voluntate suscipientium, quæ in infantibus esse non potest. Layman, libr. 5. traçt. 1. cap. 6. num. 4. Tamburin. de Triplici Jure libr. 1. cap. 3. §. 1. & Card. de Lugo de Sacramentis disp. 9. num. 112. Adulti verò, qui non utuntur ratione, & nunquam sunt usi, ut amentes à nativitate, absque ulla intentione pariter recipiunt supradicta quatuor Sacramenta, quia æquiparantur infantibus. cap. Majores. De Baptismo. Quod si amentes aliquando habuerunt usum rationis, in his oportet, ut ante amissionem usus rationis habuerint voluntatem talis Sacramenti, quam non retractaverint voluntate contraria. d. cap. Majores. Vel Adulti habent rationis usum; & in eis requiritur voluntas Sacramenti, & quod intendant ipsum Sacramentum recipere. Porro cum intentio sit triplex, Actualis, Virtualis, & Habitualis, sufficit hæc habitualis, quæ est illa, cui præcessit actualis, & nunquam fuit revocata; imò satis esset interpretativa intentio, quæ est quid minus habituali, cum videlicet Catechumenus voluit servare Legem Christianam, & suscipere omnia remedia suæ salutis. Sed hæc non sunt intelligenda de Sacramento Matrimonii; hoc enim recipi non potest sola intentione habituali, ut bene explicat Tamburin. d. lib. 1. cap. 3. §. 1. num. 5. Card. Toletus lib. 2. cap. 16. num. 2. Summa Diana in Verbo Sacramentum num. 7. Gobat traçt. 1. à num. 226. usque 231. Volpi resol. 160. à num. 9. & segg. Bonacina tom. 1. de Sacram. in genere disp. 1. q. 6. punct. 2. Card. de Lugo d. disp. 9. de Sacram. sect. 7. per totam. & Eminentiss. Card. de Lauræa d. tom. 1. de Sacram. disp. 11. art. 2. per totum. Qui omnes animadvertunt in omnibus Sacramentis (excepto Matrimonio) sufficere voluntatem suscipientis etiam coactam; nam voluntas coacta voluntas est. d. cap. Majores. De Baptismo: dummodò tamen interius sit verus consensus in Sacramentum; non verò si solus sit consensus in actionem externam absque voluntate Sacramenti.

His succedit aliud quæsitum, quod examinant DD. circa suscipientem Sacramenta, videlicet, An suscipiens Sacramentum debeat esse alius à ministro? Circa quod venit dicendum, alium debere esse à ministro, exceptis Sacramentis Eucharistiæ, (de quo infra dicam num. 3.) & Matrimonii, in quo contrahentes sunt ministri, & susceptores; ut de singulis Sacramentis differunt Doctores, reddentes rationem, & precipue S. Thom. 3. p. qu. 66. art. 5. ad 4. Scotus in 4. dist. 6. qu. 4. L. A. Silvester Verb. Absolutio 6. n. 2. §. Quartum. Toletus libr. 2. cap. 20. n. 1. Bonacina, qui ubique concordantes allegat, De Baptismo disp. 2. q. 2. punct. 4. num. 20. De Confirmat. disp. 3. qu. Unct. punct. 3. n. 7. & q. De Eucharistia disp. 4. qu. 5. punct. 1. num. 13. De Pœnit. disp. 5. q. 4. punct. 2. num. 2. De Extrema Unct. disp. 8. qu. Unica punct. 3. num. 1. de Ordine disp. 8. qu. Unica punct. 4. num. 1. De Matrimon. q. 2. punct. 4. num. 5. Summa Diana Verb. Baptismus num. 11. Tamburin. de triplici Jure libr. 2. de Baptismo cap. 1. §. 5. n. 32. & Maltius in 4. sent. disp. 7. num. 62.

Hinc resolvendi veniunt duo casus tamquam dependentes à supradicta doctrina. Primus casus est:

Episcopus in generali Sacri Christinatis administratione, cum confirmasset quamdam mulierem, etiam infans, quem in brachiis tenebat, ob suæ mentis distractionem, Sacrum Christina more impertivit. Quæritur, An valide? Ex studiosis hujus nostræ Diœcesis

Affirmarunt aliqui; alii negarunt. Affirmantium rationes fuerunt; nam in præcænti casu adest Materia, Forma, Minister, & subiectum Sacramenti Confirmationis habile, nempe infans; & quamvis Episcopus non habuerit attentionem in confirmatione peragenda, tamen dici non potest, quod non habuerit sufficientem intentionem; quia intendebat sacrum Christina administrare cunctis, qui capaces sunt illud Sacramentum accipere; & nemo negabit, infans esse capax Sacramenti confirmationis, ut docent Leander, & Suarez, quos allegat, & sequitur Tamburin. de Sacrament. confirmationis cap. 3. §. 1. per tot.

Negantium verò validitatem Sacramenti in proposito casu motivum fuit; quia in Episcopo, neque actualis, neque virtualis, neque habitualis fuit intentio; siquidem nunquam proposuit confirmare infantes, & sine Patrino, sed tantum annum discretionis attingentes, & Patrinus habentes. Ergo absque ulla intentione inunxit hunc infansem actuali, vel virtuali. Ergo nulliter. Et quamvis infans sit capax Sacramenti, tamen ad essentiam Sacramenti requiritur in ministro intentio vel actualis, vel saltem virtualis confirmandi ipsum infansem; & virtualis esse non poterat, quia de ejus essentia est, ut prius actualiter fuerit in ministro, & deinde non fuerit revocata; sed in hoc Episcopo antea non fuerat, quia nunquam cogitavit, infansem confirmare; ideò ejus voluntas vix dici potest interpretativa; & non sufficit ad validitatem Sacramenti. Tambur. de triplici. Jur. lib. 1. cap. 2. §. 1. num. 1. & cap. 3. §. 1. n. 8. Gobat de Sacramentis traçt. 1. n. 74. Cardin. de Lugo disp. 8. num. 90. & Eminent. Cardin. de Lauræa de Sacramentis in genere disp. 3. art. 4. ubi in terminis agit de intentione interpretativa, quam probat insufficientem esse ad validitatem Sacramenti. Et hæc opinio negativa fuit verior reputata, & verior reputanda. Alter casus est:

Sacerdos convalescentia præpeditus, celebrare omittens, suæ tamen devotioni satisfactorius sacram Synaxim decrevit sumere. Porro cum nullus alius Sacerdos adveniret, ipse suis manibus eam sibi ministravit.

Quæritur, An licitè? Parochi, & Confessarii respondentes huic casui omnes affirmarunt, ut contra Pasqualigum tenet Diana Coordinatus tom. 2. resol. 39. traçt. 2. quæ desumpta est ex par. 11. traçt. 7. resol. 42. ubi plures Theologos allegat idem sentientes, dummodò non sit scandalum periculum; & concordant Castropal. tom. 4. traçt. 21. punct. 18. n. 10. Suarez in 3. par. tom. 3. disp. 72. sect. 3. Cotonius illustr. contro. lib. 2. contro. 4. cap. 7. num. 157. qui id restringit ad solum casum necessitatis, vel magnæ solemnitatis, & deficiente alio Sacerdote. Gobat de Sacramentis traçt. 4. nu. 439. qui hoc concedit etiam extra necessitatem casum, absente alio Sacerdote. Eminentiss. Card. de Lugo de Sacram. Euchar. disp. 18. nu. 35. & segg. & Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. de Sacramentis disp. 24. art. 5. num. 67. & 68. ubi cum Lugone id licite affirmat etiam ex devotione; quod ulterius permittit censet pariter Diacono, si Sacerdos non addit. De hoc plenè dissero De Eucharistiæ Sacrament. decif. 29. per totum.

Et etio, quod Sacerdos, & Diaconus sint simul; & uterque velit communicare; certum est, communionem esse Diacono præbendam à Sacerdote. An verò Sacerdoti à Diacono, vel à seipso, Doctores non

non concordant. Nam Eminentiss. Card. de Lauræa d. disp. 24. num. 68. à Diacono Sacerdotem recipere debere, tenet; ea ratione, quia tunc Sacerdos recipit communionem laicam, non Sacerdotalem, sicut quando sacrificat: ergo ab alio debet recipere sicut ipsi laici. Contrarium verò sustinet Diana par. 2. traçt. 14. resol. 33. & d. part. 11. traçt. 7. resol. 42. quæ resident in Coordinato d. tom. 2. traçt. 2. resol. 39. & resol. 40. Eò quia decentius videtur, ut Sacerdos propriis manibus consecratis Christi Corpus sumat, quam permittat, illud sibi ministrari manibus Diaconi non consecratis. Porro priori opinioni videtur favere Magrus in Hierolex. Verb. Diaconus; ubi plura refert Concilia, quibus commissa est Diaconis Sacra Eucharistiæ dispensatio; & eorundem Diaconorum dignitatem, & auctoritatem ex antiquorum SS. Patrum auctoritate demonstrat; sed eisdem porrigere Sacram Communionem Presbyteri Nicæna Synodus vetuit in cap. Pervenit. de Consecr. disp. 2.

Utrum autem in casu necessitatis laici, & mulieres (absentes Sacerdote, & Diacono) possint sibi Sacram Eucharistiam ministrare? Respondendum est negativè: licet enim in primitiva Ecclesia id iisdem concederetur, præcipue persequutionum tempore; ut in d. Hierolex. Verb. Eucharistia; & doctè, ac eruditè ex Conciliis, & SS. Patribus demonstrat Illustriss. & Reverendiss. Joannes Baptista Casalius de Veterib. Christianor. Ritib. cap. 14. & 15. Nihilominùs hinc temporibus est omninò prohibitum ex d. text. in cap. Pervenit. de consecr. disp. 2. siquidem reverentia, quæ debetur Venerabili Sacramento, præponderat cuicumque beneficio privatarum personarum, ut firmat prælaudati Eminentiss. Cardinales de Lugo d. disp. 18. num. 24. & de Lauræa d. disp. 24. num. 64. & num. 70. usque in finem. Qui respondent exemplo relato de Maria Regina Scotiæ martyrium passa sub Elisabeth Angliæ tyranna; videlicet ex Indulto Apostolico B. Pii Quinti habuisset secum Sacrosanctam Eucharistiam, propriis manibus sumendam. Quod laici, ac mulieres non possint tangere Eucharistiam, & per consequens nec communicare seipfos demonstravi in meis Decisionibus de Venerab. Euchar. Sacram. decif. 44. à num. 3. & segg. Porro an Parochus moribundus, absente alio Sacerdote, possit sibi ipsi Extremam Unctionem dare, disputabitur in Decif. XV. de Extr. Unctio, ubi studiosius videat.

DECISIO XV.

ARGUMENTUM.

Edocet præfens Decisio, quando liceat petere Sacramenta à Ministris indignis? Et quando indignis petentibus ea, possint à Sacerdote ministrari?

SUMMARIUM.

- 1 Sacramenta an petenda à Ministris indignis?
2 Baptismus, & Pœnitentia quando recipi possit ab indignis? Et quando alia Sacramenta?
3 Ministris dignis existentibus non licet petere Sacramenta ab indignis.
4 Indignis quando licet ministrare Sacramenta?
5 Eucharistia quando sit deneganda peccatori occulto?
6 Occultum dicitur dupliciter. Et quomodo?

Sed adhuc circa Ministrans, ac recipientes Sacramenta nonnulla quæsitata satis curiosa, ac utilia sunt indaganda. Primum sit, An liceat Sacramento petere ab indigno?

Alii affirmant, quia bonum, & licitum est quod petitur; & à ministro, si vult, licitè solvi potest, De Sacramentis in genere.

prævia contritione. Alii negant; Quia est malum inducere proximum ad peccatum; peccat enim mortali Minister indignus, administrans Sacramenta. S. Thom. 3. par. q. 64. art. 6. Varii vasa dixerunt; prout varii, & discordes sunt in resolutione hujus quæstiti tam Scholastici, quam Moralitæ Theologi, allegati à Diana part. 3. traçt. 4. resol. 59. Item part. 4. traçt. 4. resol. 21. Item part. 5. traçt. 7. resol. 4. & d. p. 5. traçt. 9. resol. 133. Item part. 7. traçt. 12. & Misc. 3. resol. 33. alia 31. Item part. 10. traçt. 11. & misc. 1. resol. 63. & resol. 64. Novissimè Maltius in Theolog. Mor. disput. 16. num. 51.

Cæterùm vera, & germana responsio desumenda est à sequentibus conclusionibus.

Prima Conclusio. Baptismus, & Pœnitentiam in casu extremæ necessitatis, idest in periculo mortis, petere, & recipere licet, si alius non addit minister idoneus, à quocumque indigno, etiam præcisò ab Ecclesia; videlicet excommunicato notoriè & degradato. Azor. tom. 2. lib. 12. cap. 17. quæst. 7. Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 9. nu. 8. Diana d. part. 5. traçt. 7. ref. 4. quæ in Coordinato legitur tom. 1. traçt. 1. ref. 18. & d. par. 10. traçt. 11. & misc. 1. ref. 64. quæ collocata est in Coordinato tom. 1. traçt. 1. ref. 19. Et ratio est, quia urgente præcepto Superioris, cessat obligatio inferioris. Sed præceptum Sacramentorum in periculo Vitæ est divinum, superans præceptum Ecclesiasticum, quo quis fuit præcisus, excommunicatus, vel degradatus. Ergo præferri debet. Ulterius, ubi agitur de evitando periculo animæ, excommunicati conversatio non est prohibita; ut doctè demonstrat Eminent. Cardin. de Lauræa de Sacram. in genere disp. 11. art. 9. nu. 114. Concordant Abelly in Medull. Theol. tom. 2. part. 2. traçt. 1. de Sacram. in gen. cap. 1. lect. 8. Vers. Quæres. Utrum. Gobat de Sacr. traçt. 1. n. 264. Diana par. 5. traçt. 9. resol. 96. quæ reperitur in Coordinato tom. 1. traçt. 1. resol. 16. num. 3. Sayr. lib. 2. cap. 20. num. 26. Cardin. Tolet. lib. 1. cap. 15. Vers. Septimo. & ibi in addit. plurimi & d. lib. 1. cap. 92. num. 2. Maltius disp. 16. num. 51. Porro Sacerdotem excommunicatum, ac publice denuntiatum, & eò minùs degradatum non posse absolvere neque in articulo mortis docui in meis Decisionibus De Pœnitentia decif. 45. num. 2. ex doctrina Fagnani, & ex declaratione S. Congregationis ibi allegatis. Idem dicam de Extr. Unct. Decif. 12. num. 6.

Secunda conclusio. Extra mortis articulum, gravemque necessitatem, vel si alius Sacerdos non excommunicatus haberi potest, non est licitum Sacramenta sive Baptismi, sive Pœnitentiæ ab excommunicato denunciato, vel publico Clerici percussore petere, & recipere; ut omnes supradicti Doctores advertunt.

Tertia conclusio. Omnia autem Sacramenta licitè possunt peti à quocumque alio Sacerdote non præcisò, quamvis indigno, tam in necessitate, quam sine, si dignus reperiri non possit, dummodò ipse indignus vel teneatur ex officio ea ministrare, vel paratus sit ad illa ministranda; & ratio est, quia quod petitur, bonum est; & ipse Minister potest se ab indignitate liberare per actum contritionis, ut ex Cajetano, Soto, Sà, & aliis scribit Diana d. part. 10. traçt. 11. Misc. 1. resol. 63. Quæ legitur in Coordinato tom. 2. traçt. 3. resol. 16. num. 3. Candidus in Compend. disquis. moral. disq. 47. art. 4. & Maltius d. disput. 16. num. 15.

Quarta conclusio. Quotiescumque Minister dignus potest adiri, non est licitum petere Sacramenta à Ministro, quem quis certò scit esse indignum; sic enim requirit reverentia erga Sacramentum, & charitas erga proximum, ne scilicet detur anis emendatio indigno Ministro committendi Sacriligium. Abelly d. part. 2. traçt. 1. cap. 1. in fine. Cardin. Tolet. d. lib. 1. c. 92. num. 4. Sanchez lib. 1. in Decal. cap. 7. B 2 n. 15.

num. 15. Castropol. tom. 1. ref. 6. disp. 6. punct. 10. num. 5. Tamburin. lib. 5. in Decal. cap. 1. n. 68. & num. 72. in fine. Et novissimè, piè, & doctè Eminentiss. Card. de Lauræa de Sacram. in genere disp. 11. art. 9. num. 119.

Alterum quæsitum est, Quando liceat, ministrare Sacramenta indignis?

Responsa habentur in duobus concordantia; dissonantia in tertio.

Primum, in quo omnes concordant, est: publicis peccatoribus non esse Sacramenta ministranda; sive ipsi publicè, sive privatè petant. Ratio est, quia scriptum legitur Matth. 7. Nolite sanctam dare canibus. Et Matth. 15. Non est bonum sumere panem sanctorum, & dare canibus; id est peccatoribus publicis, de quibus in Psal. 58. famem patientur ut Canes. Uterius illicitum est Ministro Ecclesiæ operari contra Religionem, & contra charitatem. Sed contra Religionem est dare Sacramenta publicis peccatoribus, qui reddunt ea frustratoria, & sine effectu: & contra charitatem, quia iidem suscipientes indignè grave peccatum committunt. Item non est licitum Medico corporali dare medicinam, quam cerò scit mortiferam fore infirmo. Ergo neque Medico spiritali. Item gravissimum irreverentiæ peccatum est, proficere Eucharistiam in lutum, vel in sterquilinum; sed tale est os peccatoris, de quo Sap. 9. Luto vilior vita ipsius. Et tandem, nulli Ministro licet operari contra fidelitatem Domino servando in ministerio. Sed ministerium Sacramentorum exigit, ut dispensetur dignis, non autem indignis. Ergo. Et sic docent omnes Theologi. S. Thom. q. 68. art. 4. & q. 80. art. 6. Scotus in 4. disp. 9. qu. 1. Layman lib. 5. tract. 4. cap. 6. num. 8. Gobat de Sacramentis tract. 1. nu. 267. & 268. ubi refert verba S. Joann. Chrysof. ad Sacerdotes, quæ leguntur in Brev. fer. 2. infra Orationem Corporis Christi, & num. 269. & 270. quoloci declarat, illum censeri indignum, qui scit peccasse mortaliter; & de ejus emendatione nullatenus constat. Bonacina tom. 1. de Sacram. in genere disp. 1. q. 6. punct. 4. n. 2. ubi alios DD. allegat Coronius lib. 2. controv. 4. nu. 168. & seqq. Thomas Tambur. in Method. SS. Commun. cap. 6. §. 2. num. 7. & 8. & plurimis reliquis Eminentiss. Card. de Lugo de Sacram. disp. 8. sect. 10. num. 166. & Eminent. Cardin. de Lauræa eod. tract. disp. 10. art. ult. num. 67.

Alterum, in quo omnes, & singuli conveniunt, est: tunc ministrandum esse Sacramentum, ipsamque Eucharistiam peccatori occulto sive publicè, sive privatè illam petenti, quando Sacerdos habuit notitiam peccati illius, & suæ indignitatis in Sacramento Penitentia, seu Confessione; & ratio est, quia nemo uti potest scientia, quam habuit in Confessione, ne reddat odiosum Penitentia Sacramentum, cujus sigillum non solùm est de lege naturæ; sed de lege divina positiva, & Ecclesiastica; & idè Sacerdos extra Confessionem ita se habere debet, ac si nesciret delictum auditum in Confessione. Et hoc pariter docent omnes Doctores supracitati. Diana par. 3. tra. 4. ref. 46. quam continet Coordinatus in tom. 2. tract. 2. ref. 30. ac etiam Emin. Card. de Lauræa d. disp. 10. art. ult. num. 69.

Tertium, (in quo dissonantia exitere Responsa Cleri nostri) est; quid agendum, quando publicè Eucharistiam petit peccator occultus, cujus indignitatem novit Sacerdos extra Confessionem? Nam communissima est Theologorum opinio, in tali casu esse negandam Eucharistiam ex pluribus rationibus, sed ea præcipue, quia de lege naturæ tenetur homo non lædere famam proximi, cujus delictum occultum est; & pro hac opinione sunt duo textus favorabiles in cap. Placuit. 6. q. 2. & in cap. Si Sacerdos. de offic. ordinari. quos allegat Layman. d. lib. 5. tract. 4. cap. 6. n. 10. Vers. dicò tertio. Tam-

burin. Bonacina, & alii plurimi, quorum affecta copiosissimus est idem Emin. Card. de Lugo d. disp. 8. & sect. 11. & his Doctores, ac eorum auctoritatis adhæsit magna fidelitas nostrorum cætera.

Cæterum alii amplexi sunt contrariam opinionem, videlicet, negandam esse omnino Communionem peccatori occulto publicè petenti, cujus indignitatem scit Sacerdos extra Confessionem, quam acerrimè tuetur Emin. Cardinalis de Lauræa d. disp. 10. art. ult. num. 68. ubi eruditè probat, omnes rationes supra allegatas pro non communicando peccatore publico, militare etiam contra peccatorem occultum. Neque prævalet asserta ratio tuendi famam proximi; nam ita eam confutat Eminentia sua: Quando urget majus præceptum, minus intelligitur pro tunc relaxatum; ita de Regulis Juris, & ratio naturalis dicitur. Majus autem, & superius, ac primum præceptum est, Deum ne dum positivè colere, sed namquam inhonorare, quacumque accedente occasione. Ergo posita occasione servandi famam proximi, & Dei honorem, hoc urget præceptum, & hoc est servandum. Cùm autem quis petit aliquid Sacramentum in mortali; adest utrumque periculum lædendi honorem Deo debitum in ministrante fidei, & sancta in tractandis sanctis, & periculum lædendi honorem proximi. Ergo potius hic, quam ille est lædendus (seu melius) magis ab eis loquendo ab hac officio abstinendum. Ita eruditè Alesiam citato.

Secundò: à majori malo tam proprio, quam proximi est semper abstinendum, potius quàm à minori, si in alterutrum incurere sit necesse: sed minus malum inferitur proximo occulto peccatori, denegando Sacramentum sive in publico, sive in occulto, quam ei ministrando. Ergo præceptum illud charitatis, seu famæ non impedit ad negandum, nec impellit ad dandum.

Tertio: si tale præceptum charitatis, & famæ proximi in hoc casu urget, in omnibus urget, ut non fervaret divinum, seu naturale, vel Ecclesiasticum præceptum, ne fama proximi lædatur; & sic nullas teneretur ad denuntiandum occultum hæreticum, aut aburentem Sacramentis, aut sollicitantem in Confessione; & sic de aliis, quæ seculum afferunt obligationem denuntiacionis, quia in his omnibus fama proximi lædatur.

Quartò idem Auctor eodem numero (videlicet Card. de Lugo de Sacramentis disp. 8. sect. 10. nu. 176.) docet, non posse Ministrum dare Eucharistiam ei, quem scit in occulto abutendum esse illa, etiam si publicè petat; ergo si in hoc casu non habetur respectus famæ proximi (& merito) neque in aliis casibus occultæ notitiæ. Consequentia est evidens; nam utrobique urget duo, & eadem præcepta, scilicet Charitatis, & Religionis, ac fidelitatis erga Deum; & charitatis erga proximum. Igitur si in alterutro charitatis proximi est præferenda, etiam in alio; vel si in alterutro religio, & fidelitas, atque charitas erga Deum, etiam in aliis; eodem enim modo læditur fama proximi, cui negatur Eucharistia; eò quia eam sit combusturus, ac dum ei negatur eò quia non sit capax; & eodem modo videtur fieri irreverentia Sacramento, dum in subiectum incapax immittitur, ac dum datur alicui, qui illud est combusturus.

Hucusque Cardinalis Eminentissimus, ac Sapientissimus de Lauræa, qui eodem art. ult. sub nu. 78. subdit. Scio quidem, hanc meam Sententiam, Parochis præsertim, asperam futuram, sed sciant, me aliter sentire non posse tuta conscientia: licet enim ex rationibus, multisque libris mutaverim conscientiam, an aliter sentire, & docere possem; ac specialiter precibus à Deo id petierim; nullam tamen inveni rationem, quæ me convinceret; sed dictamine proprio, Dei honorem, ac mandata ipsam respici-

respicientia aliis omnibus præferenda, continuo simulatur, propterè inconclusionem hanc deveni.

Porro hujus Eminentissimi Auctoris opinio corroborari etiam potest decreto Sacri Tridentini Concilii in cap. 1. de reform. sess. 14. in quo tribuitur Episcopo facultas interdicendi clericis ascensus ad Sacros ordines etiam ob criminem occultum; Unde sic argui potest: Valet argumentum à multo magis. Sed minor religionis offensæ est dare ordines indigno, per quos habilitatur ad conficiendam Eucharistiam, quam trahere indigno Eucharistiam ipsam; sicut minor injuria est lædere insignia Principis, quam Principem ipsum. Jul. Clar. lib. 5. sent. Et nihilominus ad hanc Religionis offensam evitandam concessum est Episcopo denegare ordines indigno, etiam si delictum sit occultum. Ergo multò magis erit deneganda etiam peccatori occulto Sanctissima Eucharistia; cujus indigna sumptio relevat supremam Religionis offensam: nam Omnis devotio in Ecclesia est in ordine ad hoc Sacramentum. Scot. in 4. d. 8. q. 1. Et ferè omnia Sacramenta in Eucharistia consistunt. S. Thom. tertia par. quest. 65. art. 3. & in Supplem. q. 37. art. 2.

Hanc amplectendo opinionem, tamquam magis piam, & religionis turricem, oportet respondere, (non quidem rationibus opinionis contrariæ, quæ refringuntur in supposito præcepto charitatis de non lædenda fama proximi, quibus abundanter satisficit Emin. de Lauræa toto d. art. ult.) sed citatis duobus textibus in cap. Placuit 6. quest. 2. & in cap. Si Sacerdos. de Offic. Ordin.

Sed non est difficilis responsio, si diligenter consideretur, quòd dupliciter intelligi potest delictum occultum. Uno modo simpliciter, & juxta proprietatem vocabilis, videlicet illud quod nulla ratione probari potest; eò quia vel nullus scit, vel tantum unus scit. Altero modo, quando duo, vel tres notitiam habent delicti, quòd nihilominus dicitur occultum, id est secretum, & penè occultum, ut notat Speculator in tit. De Notor. Crimin. §. Penè occultum num. 1. & latè examinat Fagnan. tom. 4. in cap. Vestra à num. 48. & seqq. De Cobabit. Cleric. & Mulier. Et novissimè profertur Jacob Pignatell. tom. 6. consult. 99. Modò in citatis text. Placuit, & Si Sacerdos, delictum erat omnino occultum, quia unus tantum illud sciverat, & peccatore ipsum negante, probari non poterat; & hac de causa delictum fuit, non licitè denegare eò Communionem. Et in hoc sensu procedere potest prima opinio, quæ vult, esse dandam Eucharistiam peccatori occulto, si eam publicè petat. Sed stando in nostro quæsitio, & amplectendo opinionem Alex. de Ales. & Eminentiss. de Lauræa, eam procedere dicimus in occulto probabili, quando saltem duo sint testes, qui habeant notitiam indignitatis, & peccati officii illius, qui indignè petit Sacramentum; licet enim adhuc delictum sit occultum, hoc est secretum; debet Sacerdos denegare Eucharistiam huic indigno, quanvis petenti eam publicè, præferendo præceptum Religionis, & reverentiæ erga Deum, præcepto charitatis de non lædenda fama, ob denegatam Communionem; siquidem si peccator ille occultam vocem tulerit, poterit Sacerdos justificare zelum, & factum suum, probando delictum; sufficit enim de Jure dictum duorum testium. Ubi numerus, ff. de testib. cap. In omni negotio. De Testib. Deuter. 19. 15. Fagnan. in cit. cap. Vestra. num. 128. & Carol. Felix de Matta de Canonizat. Sacerdot. par. 4. cap. 17. num. 2.

DECISIO XVI.

ARGUMENTUM.

Duo præcipui casus resolvuntur, An liceat recipere Eucharistiam à Sacerdote Concubinario illam De Sacramentis in genere.

publicè ministrante? Et an danda sit Concubinitis se ad eam sumendam cum aliis ad Sacramentum præstantibus?

SUMMARIUM.

- 1 Communio Eucharistica an recipienda à Sacerdote concubinario eam ministrante?
- 2 Concubinario, affertente ab omni carnis peccato se abstinere, ad Sacram Eucharistiam an admittendi?
- 3 Concubini adinvicem non separati an absolvendi?
- 4 Concubinos posse absolvi, non facta separatione, est opinio damnata.
- 5 Confessarius absolvens à reservatis qua pena sit puniendus?

In hærendo doctrinæ antecedentis Decisionis circa petitionem licitæ Sacramentorum à Ministris indignis; & circa ea administranda petentibus indignè, duo sequentes casus veniunt resolvendi. Primus Casus est: Vir solitus singulis Dominicis diebus Sacram Eucharistiam recipere, videt in Ecclesia Sacerdotem eam pluribus ministrantem, quem cerò scit, concubinarium fore. Queritur, an licitè possit accedere cum aliis, & ex manibus illius Sacram Synaxim accipere?

Plurimi negant: quia administrare Sanctissimam Eucharistiam est actus per se pertinet ad ordinis Sacramentum, & idè minister concubinario per characterem ad talem actum, ut minister religionis, & ex officio. Item, quia hoc ministerium versatur immediatè circa Sacramentum omnium Sanctissimum, & idè exigit Sanctitatem in ministro, qui si in peccato ministrat, peccat mortaliter. Et tandem cum hoc Sacramentum sit cæteris excellentius propter realem Christi præsentiam, si peccat mortaliter alia Sacramenta in mortali confersens, multò magis confersendo hoc Sacramentum, quod non nisi à ministro consecrato, & ex officio conferri potest, ut tenet S. Thom. in 4. disp. 5. art. 2. q. 4. ad 2. Paludan. d. 13. q. 1. art. 4. concl. 1. Richard. d. 13. art. 1. q. 3. Sotus q. 1. art. 4. Suarez disp. 16. sect. 4. & disp. 72. sect. 4. Valentia tom. 4. disp. 6. q. 10. punct. 1. Bonacina de Sacramen. disp. 4. q. 5. punct. 2. num. 3. & Coton. lib. 2. controv. 4. cap. 8. num. 173. ubi allegat text. in cap. fin. 15. q. 8. Qua stante opinione, Vir, de quo in casu, non potest licitè accedere, & Sacram Eucharistiam à concubinario Presbytero recipere, quia præberet ei majorem occasionem peccandi ex S. Thom. 3. part. quest. 64. art. 6. ut dictum est supra ad primum quæsitum præteritæ Decisionis.

Cæterum & alii plurimi affirmant, licere huic Viro communionem à prædicto Sacerdote recipere; præcipue, quia administrandum illam reperit; est enim communis Neotericorum opinio, quòd non peccet mortaliter Minister indignus, alios communicans; quia tunc non conficit Sacramentum, sed illud distribuit, & non consideratur tamquam minister Dei ad justificationem proximi, licet sit peccator, sed est tantum velut applicans activa passivis, ut cum citatis Vasquez, Ledesma, Nugno, & alibus in Coordinato ejus opere tom. 2. tract. 2. resol. 23. & ibid. resol. 26. & 27. ac pluribus aliis resolutionibus in margine annotatis; quibus adimplatur Barbosa de Off. Parochi cap. 20. num. 17.

Alterutram ex his opinionibus sequens reprehendi non potest, attenta Doctrinæ auctoritate; cui nihilominus prevalere debet Juris Canonici dispositio in cap. Nullus, & cap. Præter. disp. 32. ubi statuitur, ne quis audiat Missam Sacerdotis Concubinari. Quare prior opinio in praxi esse tenenda,